

Kif il-Liġi tal-UE Toffri Protezzjoni kontra d-Diskriminazzjoni minħabba l-Orientazzjoni Sesswali

Kull diskriminazzjoni bbażata fuq kwalunkwe raġuni bħal pereżempju s-sess... jew l-orientazzjoni sesswali għandha tkun ipprojbata.

Karta tal-UE dwar id-Drittijiet Fundamentali (Artikolu 21).

L-Artikolu 13 tat-Trattat tal-Komunità Ewropea jagħti s-saħħa lill-UE biex tohloq leġiżlazzjoni biex tiġġieled id-diskriminazzjoni bbażata fuq l-orientazzjoni sesswali. Fil-preżent, l-UE ħolqot leġiżlazzjoni li tiġġieled id-diskriminazzjoni minħabba l-orientazzjoni sesswali fil-qasam tal-impjiegi biss. Id-**Direttiva dwar l-Ugwaljanza fl-Impjiegi** tipprobixxi d-diskriminazzjoni fl-aċċess għal u fil-kundizzjonijiet tax-xogħol u x-xogħol privat, għat-taħriġ vokazzjonali, kif ukoll għall-gwida u għas-sħubija f'organizzazzjonijiet tal-ħaddiema u ta' min iħaddem. Din tapplika kemm għas-setturi privati kif ukoll għas-setturi pubbliċi. L-Istati Membri kellhom sal-aħħar tal-2003 biex jimplementaw id-Direttiva.

Tmintax il-stat iddeċieda li jmur lil hinn mir-rekwiżiti tal-Liġi tal-UE u estendew il-protezzjoni lil hinn mill-post tax-xogħol. Din toffri protezzjoni lill-persuni lesbjani, omosesswali, bisesswali u transesswali (LGBT) f'xelta usa' ta' sferi bħall-edukazzjoni, l-protezzjoni soċjali u l-kura tas-saħħa, kif ukoll aċċess għall-oġġetti u s-servizzi, inkluż djar. Il-membri ta' minoritajiet razzjali u etniċi diġà għandhom din il-protezzjoni usa' skont id-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Bejn ir-Razez 2000/43/KE.

Protezzjoni Legali fl-Istati Membri tal-UE

Fi tmien Stati Membri (il-Belġju, il-Bulgarija, il-Ġermanja, Spanja, l-Awstrija, ir-Rumanija, s-Slovenja u s-Slovakkja) il-leġiżlazzjoni kontra d-diskriminazzjoni għal raġunijiet ta' orientazzjoni sesswali tkopri mhux biss l-impjiegi, iżda wkoll oqsma oħra speċifikati fid-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali.

F'għaxar Stati Membri (ir-Repubblika Ċeka, l-Irlanda, il-Latvja, il-Litwanja, il-Lussemburgu, l-Ungerija, l-Olanda, il-Finlandja, l-Iżvezja, u r-Renju Unit) il-leġiżlazzjoni kontra d-diskriminazzjoni għet parzjalment estiża biex tkopri oqsma oħrajn lil hinn mill-impjiegi.

F'disa' Stati Membri (id-Danimarka, l-Estonja, il-Greċja, Franza, l-Italja, Ċipru, Malta u l-Polonja) il-leġiżlazzjoni kontra d-diskriminazzjoni tkopri biss l-oqsma msemmija fid-Direttiva dwar l-Ugwaljanza fl-Impjiegi. L-Estonja, Franza, il-Greċja u l-Polonja bħalissa qed jiddibattu estensjoni għal-leġiżlazzjoni.

Minkejja l-protezzjoni legali, il-persuni LGBT jagħżlu li ma jikxfux l-orientazzjoni sesswali jew l-identità sesswali tagħhom fuq il-post tax-xogħol minħabba l-biża' ta' konsegwenzi negattivi. Dawk li huma aperti dwar is-sesswalità tagħhom ħafna drabi jiffaċċjaw l-esklużjoni minn attivitajiet soċjali, fastidju fiżiku u verbali, u għandhom inqas prospetti ta' xogħol. F'oqsma oħrajn bħall-edukazzjoni u l-kura tas-saħħa, persuni LGBT jibqgħu jiffaċċjaw diskriminazzjoni. Il-bullying u l-laqmiġiet fl-iskola ħafna drabi jwasslu għal rati għoljin ta' waqfien mill-iskola fost il-persuni LGBT u ħafna skejjel għandhom nuqqas ta' pjanijiet konkreti biex jindirizzaw il-preġudizzju. Fil-kura tas-saħħa, il-persuni LGBT jistgħu jiffaċċjaw attitudnijiet ta' preġudizzju minn professjonisti, li jistgħu jżommuhom milli jfittxu attenzjoni medika.

Korpi għall-Ugwaljanza

Il-korpi Nazzjonali għall-Ugwaljanza jippromwovu t-trattament ugwali, jagħmlu r-riċerka dwar id-diskriminazzjoni u joffru pariri lill-vittmi. Il-liġi tal-UE tobbliga lill-Istati Membri biex jistabbilixxu korpi għall-Ugwaljanza fil-qasam tad-diskriminazzjoni minħabba r-razza jew tad-diskriminazzjoni minħabba s-sess biss. Id-Direttiva dwar l-Ugwaljanza fl-Impjiegi ma teħtieġx it-twaqqif ta' dawn il-korpi fir-rigward ta' raġunijiet oħrajn ta' diskriminazzjoni, inkluż l-orjentazzjoni sesswali. Madankollu, ħafna Stati Membri marru lil hinn minn dak li hu meħtieġ bil-liġi tal-UE biex jistabbilixxu aktar protezzjoni għall-persuni LGBT.

Tmintax-il Stat Membru (il-Belġju, il-Bulgarija, il-Ġermanja, il-Greċja, Franza, l-Irlanda, Ċipru, il-Latvja, il-Litwanja, il-Lussemburgu, l-Ungerija, l-Olanda, l-Awstrija, ir-Rumanija, is-Slovenja, is-Slovakkja, l-Iżvezja u r-Renju Unit) waqqfu korpi singoli għall-ugwaljanza li jindirizzaw ir-raġunijiet kollha ta' diskriminazzjoni. Fl-Iżvezja, kien hemm organizzazzjoni-Ombuds speċifika (HomO) li tittratta d-diskriminazzjoni minħabba l-orjentazzjoni sesswali u din uriet li kienet ta' suċċess kbir fil-ksib tal-fiduċja tal-vittmi tal-omofobija. Fil-preżent, l-Iżvezja u d-Danimarka miexjin ukoll fid-direzzjoni li jkollhom korp għall-ugwaljanza wiehed li jittratta mal-forom kollha ta' diskriminazzjoni.

Disa' Stati Membri (ir-Repubblika Ċeka, id-Danimarka, l-Estonja, Spanja, l-Italja, Malta, il-Polonja, il-Portugall u l-Finlandja) bħalissa m'għandhom l-ebda korp għall-ugwaljanza li jkopri d-diskriminazzjoni minħabba l-orjentazzjoni sesswali.

DRITT UGWALI GĦAL TRATTAMENT UGWALI

Artikolu 21 tal-Karta tal-Unjoni Ewropea dwar id-Drittijiet Fundamentali fih projbizzjoni ġenerali fuq id-diskriminazzjoni fuq lista' wieser ta' raġunijiet inkluż l-orjentazzjoni sesswali. Dan ma jikkrejax, ġerarkija ta' raġunijiet' fejn ċerti forom ta' diskriminazzjoni huma protetti b'mod disparu. L-individwi għandhom dritt ugwali għal trattament ugwali. Dan ifisser li l-projbizzjoni fuq id-diskriminazzjoni minħabba l-orjentazzjoni sesswali għandha tkun estiża biex toffri protezzjoni lil hinn mil-qasam tal-impjiegi, u tinkludi l-aċċess għal oġġetti u servizzi, bl-istess mod bħal dawk li huma iddiskriminati minħabba raġunijiet razzjali jew etniċi.

Dan il-flyer huwa bbażat fuq żewġ rapporti: *L-Omofobija u d-Diskriminazzjoni għal raġunijiet ta' Orjentazzjoni Sesswali u l-Identità Sesswali fl-Istati Membri tal-UE - Parti 1 Analizi Legali* ppubblikat mill Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad Drittijiet Fundamentali (FRA) f'Ġunju 2008 u *L-Omofobija u d-Diskriminazzjoni għal raġunijiet ta' Orjentazzjoni Sesswali u l-Identità Sesswali fl-Istati Membri tal-UE - Parti 2 Is-Sitwazzjoni Soċjali* ppubblikat f'Marzu 2009.

Ta' min wiehed jinnota li skont il-liġi tal-UE, persuni transesswali, għalkemm mhux neċessarjament transgender, huma protetti kontra d-diskriminazzjoni minħabba 's-sess' fil-kuntest tal-impjiegi. Għal spjegazzjoni tad-drittijiet tal-persuni transgender, ara l-pubblikazzjoni ta' appoġġ, „Sfidi l-faċċjati mill-Persuni Transgender”.

Ir-rapport kollhu huwa disponibbli fuq: <http://fra.europa.eu>

Il-pubblikazzjonijiet kollha tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali jistgħu jiġu ordnati bla ħlas mis-sit elettroniku tagħha.

Fil-każ ta' kwistjonijiet rigward din it-traduzzjoni jekk jogħġbok ikkonsulta l-verżjoni bl-Ingliż, li hija l-verżjoni originali u ufficjali tad-dokument.